

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.35.366/2014/14.szám

A Kúria a dr. Fekete S. Tamás pártfogó ügyvéd által képviselt I.rendű felperes neve I. r. és a szintén dr. Fekete S. Tamás pártfogó ügyvéd által képviselt ... II. r. felpereseknek a ... dr. hivatalvezető által képviselt Fejér Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala (alperes címe) alperes elleni aktív korúak ellátása ügyében hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.134/2013/53. számú jogerős ítélete ellen az I.r. felperes részéről 78., míg a II.r. felperes által 77. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.134/2013/53. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított irányadó tényállás szerint az elsőfokú hatóság a 2011. március 21-én kelt határozatával az I.r. felperes részére megállapított rendelkezésre állási támogatást megszüntette és 2011. április 1. napjától számára bérpótló juttatást állapított meg havi 28.500,- forint összegben. Tájékoztatatta az I.r. felperest, hogy milyen feltételek fennállását kell igazolnia a felülvizsgálat során a bérpótló juttatás további folyósítása érdekében.

Az elsőfokú hatóság a 2012. július 18-án kelt határozatával az I.r. felperes aktív korúak ellátására vonatkozó jogosultságát 2012. július 31. napjával megszüntette. Az indokolásban rögzítette, az I.r. felperes egyedülálló, jövedelemmel és vagyonnal nem rendelkezik. A vizsgált időszakban munkaviszonya nem állt fenn, képzésben nem vett részt és nem is vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet nem folytatott. A II.r. felperes által tett nyilatkozat, mely szerint nevezett őt ápolta és helyette háztartási

munkát végzett nem fogadható el, mivel ez a tevékenység a vonatkozó jogszabályok szerint nem tekinthető háztartási munkának, miután az állami adóhatóság felé bejelentésre nem került, utána regisztrációs díjat nem fizettek. A megszüntetés alapja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 36.§ (2) bekezdés e) pontja.

Az I.r. felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2012. szeptember 7. napján kelt VII-C-006/1093-6/2012. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az indoklásban kifejtette, az elsőfokú hatóság a 2011-ben kelt határozatában a jogszabályi előírások szerinti tartalommal tájékoztatást adott arról, hogy az ügyfélnek mit kell igazolnia a felülvizsgálat során a jogosultság megállapíthatósága érdekében. Az I.r. felperes teljes mértékben tisztában volt azzal, hogy legalább 30 napig kereső tevékenységet kell végeznie, ebben a körben a hatóságoktól tájékoztatást kérhetett volna, ha annak szükségét látja. Jogszabályi rendelkezés hiányában a hatóság nem tekinthetett el a 30 napos munkavégzés követelményétől. Az I.r. felperesnek a volt férje - II.r. felperes - ápolásával kapcsolatos tevékenysége nem tekinthető közérdekű önkéntes tevékenységnek és háztartási munkának sem. Miután az I.r. felperes 2012. május 31. napját megelőző egy évben nem teljesítette az Sztv. 36.§ (2) bekezdés e) pontjában meghatározott feltételt, ezért az aktív korúak ellátására való jogosultsága a felülvizsgálatot követően nem áll fenn.

Az elsőfokú hatóság a 2011. január 25-én kelt határozatával a II.r. felperes részére megállapított rendelkezésre állási támogatást megszüntette és részére 2011. február 1. napjától bérpótló juttatást állapított meg havi 28.500,- forint összegben. Tájékoztatatta a II. r. felperest azon feltételekről, melyeket igazolnia kell a felülvizsgálat során a juttatás további folyósítása érdekében. A felülvizsgálati eljárásban a hatóság megállapította, a hogy a II.r. felperes a vizsgált időszakban 30 nap munkaviszonnyal nem rendelkezett, képzésben nem vett részt, közérdekű önkéntes tevékenységet nem folytatott.

Ezt követően a 2012. július 2-án kelt határozatával nevezett aktív korúak ellátásának jogosultságát 2012. július 31. napjával megszüntette. Az indoklás szerint a II.r. felperes gyermekével él közös háztartásban, a család összes jövedelme 0,- forint, vagyonnal nem rendelkeznek. A II.r. felperes a vizsgált időszakban munkaviszonnyal nem rendelkezett, képzésben nem vett részt, közérdekű önkéntes tevékenységet nem folytatott. Az ellátás megszüntetése az Sztv. 36.§ (2) bekezdés c) pontján alapult.

A határozat ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő, melyhez többek között csatolta a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 5.M.455/2010/73. számú jogerős ítéletének egyes oldalait, melyek tanúsítják a 2011. november 8-ig fennálló munkaviszonyát.

Az alperes a 2012. szeptember 6. napján kelt VII-C-006/1062-6/2012. számú határozatával az elsőfokú határozat rendelkező részének 6. bekezdését megváltoztatta, ez azonban az ügy érdemét nem érintette. Az indokolásban hangsúlyozta, a II.r. felperesnek a volt felesége ápolásával kapcsolatos tevékenysége nem tekinthető közérdekű önkéntes tevékenységnek, sem - az állami adóhatóság igazolására figyelemmel - háztartási munkának. A csatolt ítélet szerinti tevékenység nem tekinthető kereső tevékenységnek, azt ugyanis be kellett volna jelenteni az elsőfokú hatósághoz, mely nem történt meg. A határozat egyéb indokai megegyeznek az I.r. felperes felé megküldött alperesi határozatával.

A felperesek keresettel támadták a rájuk vonatkozó alperesi határozatot, a közigazgatási munkaügyi bíróság a két pert egyesítette, majd jogerős ítéletével a kereseteket elutasította. Az indokolásban hivatkozott a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 4.§ (1) bekezdésére, 5. § (2) bekezdésére, 9.§ (1) bekezdésére, 10.§ (2) bekezdésére, 50.§-ára, 105.§ (2) bekezdésére, az Alaptörvény 28. cikkére, XIX. cikkére, XXX. cikkére, az Sztv. 4.§ (1) bekezdés c) pontjára, 4.§ (1a) bekezdés 7. pontjára, 36.§ (2) bekezdés e) pontjára, az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) 1., 2., 3., 4., 8., 13., 14., 17., 18. cikkeire, és az ENSZ Gazdasági Szociális és Kulturális Jogok Egyezségokmányára (a továbbiakban: Egyezségokmány).

Álláspontja szerint a hatóság tájékoztatási kötelezettségének a 2011-ben hozott határozataiban részletesen eleget tett a jogosultság megszűnéséhez kapcsolódó feltételek körében. A tényállás kellően feltárásra került, a határozatokat a hatóságok megindokolták. A felperesek a kitöltött formanyomtatványokon a jogosultságuk jogcímeiként az állástalanságot és nem az egészségkárosodást jelölték meg. Helyesen állapította meg a hatóság, hogy a felperesek által benyújtott igazolás szerinti tevékenység közérdekű önkéntes tevékenységnek nem tekinthető. Az, hogy a felperesek rosszul értelmezték a háztartási munka fogalmát, nem tekinthető bizonyítéknak. Az eljáró hatóságok a felperesek személyes körülményeit abban a körben vizsgálták, amelyek a jogosultság megállapításához szükségesek. A nagykorú gyermeket csak az egyik felperes családtagjaként lehet figyelembe venni. A kiegészítő bizonyításra vonatkozó szabályok nem sérültek, ezt meghaladóan a felügyeleti jogkör gyakorlása a másodfokú eljárás során nem merülhetett fel. Nem vitás, hogy az elsőfokú hatóság a felülvizsgálati eljárásokat előbb indította, mint ahogy az egy év eltelt, ez a kéthetes különbség azonban az ügy érdemét nem érintette.

Az anyanyelv használatának körében a hatóságok a Ket. 10.§ (1)

bekezdését nem sértették meg, mert a felperesek nem átmenetileg tartózkodnak az országban, továbbá nem azonnali intézkedéssel járó eljárásról van szó. A felperesek az iratokat magyar nyelven nyújtották be, így azok fordítására nem volt szükség, ugyanakkor figyelemmel a Ket. 10.§ (2) bekezdésére az esetleges fordítási költségeket a felpereseknek kellett viselniük. A jogorvoslati jogukkal a felperesek élni tudtak, fellebbezéseiket az alperes elbírálta. Az Egyezségokmány cikkei felsorolásán kívül a felperesek nem jelölték meg konkrétan, hogy azokat mennyiben sértette meg az alperes, így ebben a körben a bíróság érdemben nem dönthetett. Az Egyezménynek a felperes által hivatkozott cikkei elsősorban a büntetőeljárásban és a polgári jogviszonyokban, eljárásokban érvényesülnek. Az Alaptörvény nem garantálja a szociális biztonságot, csupán az arra való törekvést. Jelen ügyben a törvényben meghatározott támogatás az alperesi határozatokban megjelölt feltételek mellett állapítható meg.

Az ügy érdemében az elsőfokú bíróság kifejtette, a hatóság tájékoztatása egyértelműen tartalmazta, hogy a jogosultság egyik feltétele a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben legalább 30 nap időtartamú kereső tevékenység, amely lehet háztartási munka is. Nem foghat helyt a felperesek hivatkozása, hogy ők nem jogvégeztek, így nem tudtak értelmezni a háztartási munka fogalmát, miután a hangsúly a kereső tevékenységen van. Az állami adóhatóság a megkeresésre úgy nyilatkozott, hogy a felperesek - a nyilvántartás szerint - nem végeztek bejelentett háztartási munkát, így az erre történő felperesi hivatkozás nem jogszerű. Ezt meghaladóan a felperesek rendkívül járatosak az ügyüket érintő jogszabályokban, ezért a felhívott jogszabályhelyek alapján maguk is értelmezhatték az Sztv.-ben rögzített háztartási munka fogalmát. Emellett nem sértett jogszabályt a jegyző, amikor a munkaügyi bíróság elsőfokú jogerős ítéletét nem vette figyelembe, mivel az utóbb megállapított munkaviszony fennállása alatt a II.r. felperes javára kifizetett ellátások, így a 2012. júniusáig megállapított bérpótló támogatás is az állami foglalkoztató szerv részére visszafizetendő a volt munkáltató által. A fentiekre tekintettel nem voltak jogszabálysértőek az alperesi határozatok, melyekkel a felperesek ellátása megszüntetésre került.

A jogerős ítélettel szemben a felperesek - közel azonos tartalmú - felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő, annak hatályon kívül helyezése és a kereseteknek való helyt adás iránt. Előadásuk szerint az ítélet sérti az Alaptörvény R. cikk (2), (3) bekezdését, Q. cikk (2), (3) bekezdését, II., III., VI., XV., XXIV., XXIX. cikkét, az Egyezmény 1., 3., 4., 6., 13., 14., 17., 18. cikkeit, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 1.§-át, 2.§ (1), (2) bekezdését, 3.§ (2), (5), (6) bekezdését, 6.§ (1)-(3) bekezdéseit, 163.§ (3) bekezdését, 332/B.§-át, 336/A.§ (1), (2) bekezdését, 339.§ (1) és (3)

bekezdését, 339/A.§-át, 339/B.§-át.

Mindkét felülvizsgálati kérelem részletesen ismertette a hatósági eljárás menetét, a hatóságok által a felperes részéről megjelölt jogszabálysértéseket, a keresetlevelekben és a jogerős ítéletben írtakat. Érvelésük szerint a keresetek az alperes 2011. évi mulasztásáról és a részükre 2011. évben kézbesített határozatok teljesítéséről szóltak, a bíróság ennek ellenére a 2012. évi alperesi határozatok teljesítését vizsgálta. A bírósági eljárás során sérültek az anyanyelv használatára irányadó lényeges szabályok. A felperesek hangsúlyozták, az ítélet téves dátumú, a valódi dátum 2013. október 30. napja, ezt az aznap kelt jegyzőkönyv tanúsítja. Jogszerűtlenül tartalmazza az ítélet azt, miszerint az Egyezmény cikkei nem érvényesülhetnek a közigazgatási eljárásban, valótlanul állítja, hogy csak összefoglalóan történt hivatkozás az Egyezmény és az Egyezségokmány cikkeire. A bíróság az általuk közölt perdöntő tényeket és körülményeket nem vette figyelembe, nem értékelte, mellőzésüket nem indokolta. A hatóságok olyan feltételek teljesülését is vizsgálták a 2012. évi határozataival, melyeket a 2011. évi határozatok nem tartalmaztak. A hatóságok megsértették tájékoztatási kötelezettségüket, a háztartási munka és a közérdekű tevékenység, valamint a szankciók tekintetében, az ezzel ellentétes bírósági megállapítás jogszerűtlen.

A felperesek hangsúlyozták, a 2011. évi hatósági határozatokra figyelemmel a kereső tevékenységet jogszerűen teljesítették és igazolták a háztartási munka végzését igazoló iratokkal. A bíróság törvénytelenül nem fogadta el azon nyilatkozatokat, melyek szerint a felperesek nem jogi végzettségűek, és másként értelmezték a tájékoztatásokat mint a hatóság. Mivel a beadványukban a jogosultság jogcímeiként egészségkárosodást jelöltek meg, így a hatóságoknak ezen a jogcímen kellett volna vizsgálniuk a feltételek teljesülését. A bíróság figyelmen kívül hagyta a II.r. felperes által csatolt munkaügyi bírósági ítéletet, mely igazolja a munkaviszony fennállását.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelmek az alábbiak szerint alaptalanok.

A Kúria kötve van a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértésekhez, azokon nem terjeszkedhet túl, a Pp. 275.§ (1) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének, további bizonyítás felvételének nincs helye.

A Kúria elsődlegesen rögzíti, az elsőfokú bíróság vizsgálta a közigazgatási eljárás teljes anyagát, a felek perbeli nyilatkozatait, beadványait, ily módon a bizonyítékokat a Pp. 206.§ (1) bekezdésére figyelemmel a maguk összességében értékelte, és

meggyőződése szerint helyesen állapította meg, hogy a keresetek nem alaposak.

Jogszabálysértést a rögzített tényállás iratellenessége, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg, ilyen jogsértést azonban a Kúria nem tárt fel.

A jogerős ítélet kiterjed a felperesek által megjelölt valamennyi jogszabálysértésre, a közigazgatási és munkaügyi bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett.

A felülvizsgálati bíróság túlnyomórészt osztja a jogerős ítéletben foglaltakat, a felülvizsgálati kérelmekre figyelemmel az alábbiakat rögzíti.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság a támadott ítéletet a 2013. október 30. napján megtartott tárgyaláson hozta, a kihirdetett rendelkező részen is ez a dátum került megjelölésre. Ennek ellenére az írásba foglalt ítéleten a 2013. október 16-ai dátum szerepelt. A Kúria megítélése szerint a dátum tekintetében nyilvánvaló elírás történt, mely az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással nem volt, ezért ez a hiba nem ad alapot az ítélet hatályon kívül helyezésére.

A felperesek keresetükben az aktív korúak ellátására vonatkozó jogosultságuk megszüntetését megállapító elsőfokú határozatot helybenhagyó 2012-ben kelt alperesi határozatokat támadták, így a közigazgatási per tárgya ezen határozatok bírósági felülvizsgálata volt. A 2011-ben kelt, bérpótló juttatást megállapító és tájékoztatást tartalmazó határozatok bírósági felülvizsgálata az egyesített közigazgatási perben nem lehetséges, ezek a határozatok a hatóság tájékoztatási kötelezettsége vonatkozásában bírnak jelentőséggel.

A Pp. 6.§ (1) bekezdése szerint a bírósági eljárás nyelve a magyar. A magyar nyelv nem tudása miatt senkit hátrány nem érhet. A 6.§ (2) bekezdése értelmében a bírósági eljárásban - nemzetközi egyezményben meghatározott körben - mindenki jogosult anyanyelvét, regionális vagy nemzetiségi nyelvét használni. A 6.§ (3) bekezdése alapján a bíróság köteles tolmácsot alkalmazni, ha az az (1) - (2) bekezdésben foglalt elvek érvényesülés érdekében szükséges.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem sértette meg a felpereseknek a Pp. 6.§-ában foglalt jogait, részükre a tárgyalásokra tolmácsot rendelt ki, szakfordításokat végeztetett, az ítéletet anyanyelvükre fordíttatta le és küldte meg feléjük. Ezt meghaladóan a felperesek beadványaikat nagyrészt magyar nyelven nyújtották be, mely igazolja - legalább egyikük - magyar nyelvben való jártasságát. A felülvizsgálati bíróság kiemeli, a hatósági eljárás során a Ket. 9. - 11.§-aiban található nyelvhasználatra

vonatkozó szabályok nem sérültek, a felperesek nem nemzetiségi szervezet nevében eljáró személyek, a per alapjául szolgáló eljárás nem azonnali intézkedéssel járó eljárásnak minősül, erre figyelemmel a Ket. 10.§ (2) bekezdésére tekintettel a magyar nyelvet nem ismerő ügyfél köteles a fordítási és tolmácsolási költséget viselni.

A felperesek érvelésével szemben az elsőfokú hatóság a bérpótló juttatást megállapító határozatában eleget tett tájékoztatási kötelezettségének a további folyósítás feltételrendszere körében. A Kúria egyetért az elsőfokú bíróság megállapításával, mely szerint a felperesek rendkívül járatosak az ügyüket érintő jogszabályokban és amennyiben a hatósági tájékoztatásban foglaltakat nem értették meg, úgy a hatóságtól kérhettek volna megfelelő felvilágosítást és tájékoztatást.

Az ügy érdemében a Kúria álláspontja a következő.

Az Sztv. 36.§ (2) bekezdés e) pontja szerint a 34.§ (2) bekezdésében foglaltakon túl meg kell szüntetni az aktív korúak ellátására való jogosultságát annak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személynek, aki a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának a 25.§ (4) bekezdés b) pontja szerinti éves felülvizsgálata során, a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának fennállása alatt legalább 30 nap időtartamban

- ea) közfoglalkoztatásban nem vett részt, vagy
- eb) kereső tevékenységet - ideértve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát is - nem folytatott, vagy
- ec) munkaerőpiaci programban nem vett részt, vagy
- ed) az Flt. szerinti és legalább 6 hónap időtartamra meghirdetett képzésben nem vett részt vagy ilyen képzésben való részvétele nincs folyamatban.

A felperesek által sem vitatottan a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben egyikük sem vett részt közfoglalkoztatásban, munkaerőpiaci programban, valamint az Flt. szerinti képzésben. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a felperesek által igazolni kívánt háztartási munka - figyelemmel az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvényre is - nem felel meg az Sztv. 4.§ (1a) bekezdés 7. pontjában foglalt háztartási munkának, ezért nem tekinthető az Sztv. 36.§ (2) bekezdés eb) pontjában nevesített kereső tevékenységnek. Az állami adóhatóság irata bizonyítja, miszerint a felperesek háztartási munkáról bejelentést nem tettek, ezért ilyen célú regisztrációjuk nem történt meg. Ennek hiányában az egymásnak kölcsönösen adott

felperesi igazolások nem tanúsítják olyan háztartási munka végzését, mely kereső tevékenységnek minősülne. Emellett az igazolni kívánt munkavégzés a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény alapulvételével nem tekintendő közérdekű önkéntes tevékenységnek.

Mivel a felperesek az Sztv. 36.§ (2) bekezdés e) pontjában írt vagylagos feltételek közül egyet sem teljesítettek, ezért a hatóság jogszerűen szüntette meg az aktív korúak ellátására való jogosultságukat.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben sérelmezték, hogy a jogerős ítélet sérti az Alaptörvény, az Egyezmény és az Egyezségokmány több rendelkezését.

Az Egyezmény alkalmazhatósága körében a legfelsőbb bírói fórum rámutat arra, hogy az, mint az Európa Tanács emberi jogi dokumentuma érvényesül valamennyi bírósági eljárásban, így nem csak a büntető eljárásban és a polgári jogviszonyon alapuló eljárásokban, hanem a közigazgatási peres eljárásban is. A Kúria az ezzel részben ellentétes elsőfokú bírósági állásponttal nem ért egyet. Ugyanakkor a Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa osztja a Kúria másik tanácsának Kfv.IV.35.070/2014/10. számú és Kfv.IV.37.505/2013/17. számú ítéleteiben foglaltakat, az azokban írtaktól nem kíván eltérni. Eszerint a szociális ellátásokra, így az aktív korúak ellátására a hazai jogszabályok nem teremtenek alanyi jogosultságot, a megállapításuk és a további folyósításuk körében a magyar jogszabályokban írt feltételeket teljesíteni kell. Ezért az Egyezmény (illetve az Egyezségokmány) és az Alaptörvény rendelkezései a közigazgatási perben közvetlenül nem hivatkozhatóak, nem teremtenek közvetlen jogalapot meghatározott típusú, illetve összegű ellátás megszerzésére, megtartására.

Végezetül a Kúria kiemeli, hogy a II.r. felperes előadásával szemben az elsőfokú bíróság értékelte az általa csatolt munkaügyi bírósági ítéletet.

A per jogi megítélése szempontjából a felperesek által hivatkozott Pp. szabályok pedig nem relevánsak.

A Kúria a fentiekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdését alkalmazva hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő, így részére felülvizsgálati perköltség nem jár.

Az Sztv. 16.§-a értelmében az eljárás költség- és illetékmentes.

Budapest, 2015. június 24.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Huber Gábor s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő